

Analýza: 24. Putin nám připomíná, jak se špatná teologie může změnit na jadernou

„Když lidem chybí odvaha přiznat své chyby, omluvit se, přizpůsobit se realitě a poučit se, promění se v monstra. A když to svět ignoruje, příšery se rozhodnou, že je to svět, kdo se jim musí přizpůsobit.“

Analýza

Putin nám připomíná, jak se špatná teologie může změnit na jadernou

Po setkání s prezidentem Joe Bidenem v roce 2021 uspořádal Vladimir Putin tiskovou konferenci, na které odpověděl na otázku o budoucích vztazích mezi Ruskem a Spojenými

státy. Záhadně citoval Lva Tolstého: „V životě není štěstí. Na obzoru je jen fata morgána.“

Přelud, na který Putin pravděpodobně odkazuje, je posmrtný život, protože štěstí v tomto životě je vyloučeno. Putin se považuje za křesťana a možná si představuje, že jeho křesťanská identita ho kvalifikuje k tomu, aby po smrti byl v nebi.

I když zůstává kusý ohledně svých přesných názorů, úplnější pohled na jeho chápání křesťanství může být poskládán na základě několika odhalujících prohlášení, jako je ten výše. Není překvapením, že představuje jednu z nejničivějších teologií, které dnes sužují víru.

V dalším prohlášení z roku 2018 Putin prohlašuje, že je připraven použít jaderné zbraně, ale nebude první, kdo udeří. Místo toho bude čekat, dokud jiný národ nebude dostatečně vyprovokován k tomu, aby bombardoval *jeho* lid, a v tu chvíli okamžitě podnikne odvetu.

Jeho odmítnutí udeřit jako první není způsobeno tím, že by mu použití jaderných zbraní bylo morálně odporné. Naopak, věří, že tím, že udeří jako druhý (a mimochodem obětním beránkem mají být jeho vlastní lidi), se Rusové stanou „obětí agrese“.

Pokračuje: „Půjdeme do nebe jako mučedníci a oni prostě padnou mrtví. Ani za to nebudou mít čas činit pokání.“

Zdá se, že Putinovu teologii infikují **dvě rakovinná přesvědčení**.

Za prvé, nachází křesťanskou naději v posmrtném životě, který má jen malý morální dopad na tento život. To otevírá dveře ruské verzi křesťanského nacionalismu, která má volný průchod.

Za druhé, zastává myšlenku, že může páchat celoživotní zlo, ale pokud bude na smrtelné posteli činit pokání, získá věčný život v nebi. A pokud jste obět se správnou vírou, Bůh je povinen s vámi jednat jako s mučedníkem.

„Křesťanskou naději nachází v posmrtném životě, který má jen malý morální vliv na tento život.“

Putin má pro své nacionalistické cíle podporu patriarchy ruské pravoslavné církve. Patriarcha Kirill nejenže veřejně podporoval Putina po celou dobu jeho vlády, ale důsledně se k tomu odvolává na křesťanské představy. Tvrdil, že Putin je „boží zázrak“, který byl poslán zachránit Rusko.

Ve skutečnosti se ruská církev a stát natolik propletly, že když prorocká punková skupina Pussy Riot v roce 2012 slavně provedla protiputinovskou demonstraci v katedrále Krista Spasitele, byli zatčeni za „chuligánství“ a byli souzeni a uvrženi do vězení z důvodu „náboženské nenávisti“.

Skupina Pussy Riot ale neřekla žádná křivá slova o Bohu, Ježíši nebo Panně Marii – pouze vzývali jejich jména v protestní modlitbě proti Vladimíru Putinovi. Je zvláštní, jak když Pussy Riot chrlila nenávist k Putinovi, církev slyšela nenávist k Bohu.

Podívejte se na některé jejich texty:

Panno, rodičko Boží, zažeň Putina!

Panno, rodičko Boží, staň se feministkou!

Panenský pás nenahradí politická shromáždění,

věčná Panna Maria je s námi v našich protestech!

*Patriarcha Gundjaj věří v Putina
Bylo by lepší, kdyby věřil v Boha!*

17. srpna 2012 sedí členky feministické punkové skupiny Pussy Riot zleva Jekatěrina Samucevič, Maria Alekhina a Nadežda Tolokonnikovová ve skleněné kleci v soudní síni v Moskvě v Rusku. Uvězněná členka Pussy Riot Nadežda Tolokonnikovová řekla v rozhovoru vydaném německým časopisem *Der Spiegel* v neděli 2. září 2012, že nelituje ničeho na protivládním vystoupení kapely v katedrále, které je usvědčilo z chuligánství a odsoudilo na dva roky za mřížemi. (AP Photo/Sergey Ponomarev, File)

Bylo od Pussy Riot špatné, že prosila za ruskou pravoslavnou církev kvůli jejímu zkreslování křesťanské víry? Celkově texty zní méně jako náboženská nenávist a více jako teologie osvobození – prosby k Bohu, aby se postavil s nimi proti systémové nespravedlnosti a zaujal Boží právoplatné místo v solidaritě s utlačovanými.

Poté, co byla skupina eskortována v poutech, církev zorganizovala nouzový modlitební den, jako by se stala obětí tragédie. Skutečná tragédie není v tom, že Pussy Riot kritizovala církev, ale že církev není Pussy Riot. Kdyby byla, byla by na Ukrajině válka?

V kázání 6. března 2022 patriarcha Kirill řekl, že válka proti Ukrajině je oprávněná kvůli porušení „Božího zákona“. Porušením, o kterém mluví, je ukrajinská podpora práv gayů a průvodů gay pride, které jsou podle něj „odsouzeny slovem Božím – jak Starým, tak Novým zákonem“.

Zdá se, že Kirill si myslí, že výraz „slovo Boží“ odkazuje na doslovná slova na stránkách Bible, zatímco křesťanští učenci chápou „slovo“ jako zaměnitelné s „moudrostí“ nebo „logikou“ Boží, která nezačala právě tehdy byla napsána bible.

Ano, Kirill může ukazovat na texty z Leviticus nebo Římanů, které, jak se zdá, odsuzují homosexualitu, ale ochránci LGBTQ osob mohou tyto texty vysvětlit a nabídnout protitexty na podporu svého vlastního postoje.

Z toho plyne problém se stavěním biblických textů proti sobě, abychom hájili svá předem stanovená přesvědčení. Bitva o verše je marná hra, která téměř vždy končí remízou.

Vhodnější otázka zní: Čí postoj lépe podporuje zastřešující biblický příběh? Neboť text se vám může přizpůsobit, ale příběh vám může změnit život.

„Text se vám může přizpůsobit,
ale příběh může změnit váš život.“

Baptistický teolog James H. Evans Jr. ve své knize *We Have Been Believers* propaguje způsob, jakým afroameričtí křesťané používají Písmo, což krásně formuluje jako: odmítnutí „rozdělit biblický text, aniž bychom si nejprve vzpomněli na biblický příběh“.

Bible je jeden velký příběh, plný menších epizod. Oblouk příběhu je o spravedlnosti a vysvobození z útlaku uprostřed dramatu lidské zkušenosti. Často jsou menší epizody ošklivé, otravné a těžko se brání. Když je vyjmeme z kontextu celého příběhu, vypovídají tyto epizody více o lidské přirozenosti než o Boží přirozenosti.

Boží přirozenost je srdce, které pulzuje celým vyprávěním od Genesis po Zjevení. Je to téma Bible, které je nejlépe shrnuto v tom, co učenci nazývají deuteronomistická teologie.

Toto je předpokládaná teologie celého Nového zákona, ale nejjasněji je vysvětlena v Knize Deuteronomium. Deuteronomium mluví přímo ke čtenáři zájmeny jako „ty“ a častým opakováním příkazu *šamar*, což znamená „slyš toto/zapamatuj si to“. Deuteronomium chápe lidskou tendenci nechat se rozptýlit menšími epizodami a ztratit ze zřetele větší příběh. Takže je to pro nás napsáno: *Pokud si pamatuješ jednu věc a jedinou věc, nech to být — Vyvol si život.*

Deuteronomistická teologie říká, že v každém okamžiku máme možnost zvolit si život nebo smrt. A my jsme osloveni prosbou: „Vyberte si život, abyste... mohli žít“ (Deuteronomium 30:19b). Ne, že bychom mohli žít fyzicky, jako v mít tlukot srdce, a dokonce ani to, abychom mohli žít život po smrti; ale abychom mohli zakusit, co to znamená *skutečně* žít, abychom byli osvobozeni od věcí, které nás svazují.

Pavel cituje Ježíše (který cituje Deuteronomium), když svým čtenářům připomíná, aby milovali své bližní jako sami sebe.

A pro případ, že by se lidé pokusili definovat lásku zkorumpovanými termíny, Pavel dále objasňuje: „Láska nečiní bližnímu nic špatného; láska je tedy naplněním zákona“ (Římanům 13:10). Pavel říká, že to je jediný Boží zákon. Je to smysl toho, co znamená vybrat si život. Jediným hříchem je zapomenout se vrátit k tomuto zákonu.

Slovo „činit pokání“ znamená vrátit se. Prosba Deuteronomia je vracet se znovu a znovu k tomuto jedinému zákonu. Volba života proto vyžaduje neustálou připomínku k pokání.

Když Putin oslavuje myšlenku, že jeho nepřátelé nebudou mít čas činit pokání za své činy, je jasné, že nepochopil účel pokání. Křesťané by měli doufat v pokání od každého, protože to představuje závazek k obnově světa.

„Lidé často volí lítost před pokáním, protože bychom raději zůstali v pohodlných mezích viny, než bychom vykonávali bolestnou práci změny.“

Možná si Putin plete pokání s lítostí. Výčitky svědomí jsou přiznáním viny a upřímnou zdánlivou omluvou, která se často používá k zachování tváře.

Pokání, naopak, je o tváři. Lidé často volí lítost před pokáním, protože bychom raději zůstali v pohodlných mezích viny, než bychom dělali bolestnou práci změny.

Ale lítost bez pokání nijak nenapraví škodu způsobenou sobě a světu. Z tohoto důvodu je koncept pokání na smrtelné posteli marný. Zatímco opravdová změna srdce má cenu, na změnu jednání zbývá jen málo času. Škoda byla způsobena a umírající nebudou schopni, aby posbírali kousky střepů.

Zasedání Rady bezpečnosti OSN o Ukrajině k projednání válečných zločinů v sídle OSN v New Yorku dne 5. dubna 2022.

V Radě bezpečnosti promluvil ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyy (na obrazovce), který hovořil o ztracených civilních životech a zvěrstvech objevených v ukrajinském městě Buča po ruském vojenském ústupu.

(Foto Lev Radin/Sipa USA) (Sipa via AP Images)

Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyy ve sžíravém projevu k OSN 10. dubna tohoto roku o Putinovi řekl: „Když lidem chybí odvaha přiznat své chyby, omluvit se, přizpůsobit se realitě a poučit se, promění se v monstra. A když to svět ignoruje, příšery se rozhodnou, že je to svět, kdo se jim musí přizpůsobit.“

Zelenskyj dokonale shrnuje, jak to vypadá, řečeno deuteronomisticky, zvolit si smrt a zahynout.

Když lidé zapomenou činit pokání, ztratí schopnost vidět, že je to potřeba. Nahrazují Boha jako střed svého života nějakou ideologií, jako je křesťanský nacionalismus; a když to svět ignoruje – nebo ještě hůř, *potvrdí* –, důsledky mohou být jaderné.

Účinky jaderných bomb na přírodu jsou zničující. Nejenže v krátkodobém horizontu vyhladí část lidského druhu, ale udělají ze světa místo pro naše děti a vnoučata, kde se nedá žít.

To, že Putin vyhrožuje jadernými bombami tak lehkomyšlně, dokazuje, že v lidském životě nebo v jakémkoli stvořeném světě, který Bůh považuje za „dobrý“, vidí malou hodnotu.

Tento svět není špatné místo, ze kterého se dá uniknout – je to složitý svět, krásný i zlomený, a my máme za úkol jeho rozbití napravovat.

„Putin a Kirill by udělali dobře, kdyby se věnovali Otčenáši, ve kterém nás Ježíš učí proměňovat svět na zemi tak, jak je v nebi.“

Putin a Kirill by udělali dobře, kdyby se věnovali Otčenáši, ve kterém nás Ježíš učí proměňovat svět na zemi tak, jak je v nebi.

Nepotřebujeme uniknout z tohoto světa, abychom našli nebe. Jestliže nebe představuje dokonalou spravedlnost, pak zastánci spravedlnosti jako Pussy Riot už o nebi něco vědí.

Jestliže nebe představuje společenství zrozené ze služby bližnímu a sebeobětování, pak Zelenskyj nyní ví něco o nebi.

Když se církve a komunity po celém světě sejdou, aby vyjádřily solidaritu s Ukrajinou, volají po tom, aby tady a teď přišlo nebe na zem.

Nebe může být pro Putina nedosažitelnou fata morgána na obzoru, protože se zatím obrátil proti jeho kultuře (kultura lásky, spravedlnosti a soucitu) ve prospěch moci za každou cenu. To pro něj také nese duchovní náklady.

Když se někdo prohřeší proti světu, účinky tohoto hříchu se vrátí jako bumerang, aby potrestaly hříšníka. Jak říká profesor SMU Perkins Dallas Gingles: „Hřích je záměrné drásání sebe sama.“ Jinými slovy, je to volba smrti. V extrémním smyslu hřích omezuje naši existenci, dokud není v čem žít.

Jedna věc je poukázat na chyby Vladimira Putina a patriarchy Kirilla, ale je také důležité znepokojovat „spánek svazujících teologií, které je podporují“, jak řekl James McClendon.

Teologie, která je základem Putinova jednání, je tragicky populární, protože chronické nepochopení našich vlastních doktrinárních pojmů umožňuje, aby se tyto destruktivní teologie šíleně prosazovaly. Svět je ve zmatku a byl použit jeden hrozný výklad křesťanské víry, abychom se dostali až sem.

Křesťané se musí shromáždit za transformativním příběhem Bible, najít naši vnitřní porušenost a znovu získat Boží touhu po spravedlnosti. Nikdy v našem životě nebyly sázky tak vysoké. Musíme dbát na prosbu Deuteronomia: *Vyvolte si život, abyste vy a vaše děti mohli žít.*

JILLIAN MASON SHANNON

Jillian Mason Shannon

Jillian Mason Shannon

Jillian Mason Shannon je studentkou druhého ročníku magistra bohosloví na Perkins School of Theology. Žije v San Antoniu v Texasu se svým manželem Chrisem a 4letým synem Riverem a je členkou baptistického sboru Woodland Baptist Church v San Antoniu.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)